

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 401-00-00053/1/2017-01

Београд, 6. јул 2017. године

На основу члана 9. тач. 2) и 3) и члана 16. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16), у поступку накнадне контроле, покренутом на основу пријаве Министарства културе и информисања, са седиштем у Београду, Влајковићева 3,

Комисија за контролу државне помоћи на 92. седници, одржаној 6. јула 2017. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Дозвољава се државна помоћ, која се додељује у облику накнаде за пружање услуга од општег економског интереса Јавној медијској установи „Радио-телевизији Србије“, Таковска 10, Београд.

2. Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

1. Подносилац пријаве и предмет пријаве државне помоћи:

Министарство културе и информисања је Дописом Број: 401-01-19/2017-04 од 15. маја 2017. године доставило Комисији за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) Уговор о финансирању делатности од јавног интереса за 2017. годину, закљученог између Републике Србије – Министарства културе и информисања и Јавне медијске установе „Радио-телевизије Србије“ (у даљем тексту: РТС), Таковска 10, Београд, Број: 401-01-19/2017-04 од дана 24. јануара 2017. године (у даљем тексту: Уговор), Програм пословања РТС за 2017. годину (у даљем тексту: Програм пословања), у оквиру кога је План пословања РТС за 2017. годину и Финансијски план РТС за 2017. годину, са Општим обрасцем пријаве државне помоћи и припадајућим прилозима, у складу са чланом 3. став 2. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС“, број 13/10).

Основи за доделу државне помоћи су:

- Закон о јавним медијским сервисима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 103/15 и 108/16), којим је предвиђено да се јавни медијски сервиси, па самим тим и РТС, поред

осталих извора финансирања, финансирају и из таксе за јавни медијски сервис, као и из средстава буџета,

- Уредба о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години („Службени гласник РС“, број 2/17) и

- Уговор, који је закључен у складу са Законом о јавним медијским сервисима, Законом о буџету Републике Србије за 2017. годину („Службени гласник РС“, број 99/16), Програмом пословања и Уредбом о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години, и којим се подробно регулишу односи у финансирању између Министарства културе и информисања и РТС -а.

2. Опис државне помоћи:

2.1. Закон о јавним медијским сервисима:

Наиме, Законом о јавним медијским сервисима уређује се, у складу са европским стандардима и међународним документима у области електронских медија, рад јавних медијских сервиса и то Јавне медијске установе „Радио-телевизије Србије“ и Јавне медијске установе „Радио-телевизије Војводине“, њихова делатност и начела на којима се заснива обављање делатности, јавни интерес који остварују, јавност рада, начин избора органа и њихова надлежност, доношење аката, као и обезбеђивање средстава за рад и начин њиховог финансирања (члан 1. Закона о јавним медијским сервисима).

Даље, члан 36. Закона о јавним медијским сервисима дефинише изворе финансирања, те предвиђа да се јавни медијски сервис финансира из: 1) таксе за јавни медијски сервис; 2) средстава буџета; 3) нето користи од комерцијалне експлоатације садржаја произведеног у оквиру основне делатности; 4) комерцијалних прихода; 5) осталих прихода.

Ставом другим овог члана је предвиђено да приходи из тачке 1), 2) и 3) представљају државну помоћ у смислу прописа о контроли државне помоћи.

Такође, чланом 37. Закона о јавним медијским сервисима је прописано да се основна делатност јавног медијског сервиса финансира из таксе, као и да је висина таксе јединствена на целој територији Републике Србије и не може износити више од 500,00 динара, а усклађује се једном годишње, на основу индекса раста потрошачких цена у Републици Србији, према званично објављеним подацима органа надлежног за послове статистике.

Затим, члан 43. став 1. Закона о јавним медијским сервисима предвиђа да се део средстава за финансирање основне делатности јавног медијског сервиса може обезбедити и из буџета Републике Србије и буџета Аутономне Покрајине Војводине, и то за пројекте: 1) производње, емитовања и дистрибуције програма за иностранство, програма намењених дијаспори, као и програма намењеног становништву на територији АП Косова и Метохије; 2) намењене развоју нових технологија, дигитализације архива, дигитализације технолошке опреме, развоја нових дистрибутивних сервиса у складу са могућностима које доноси дигитализација; 3) друге пројекте од посебног друштвеног значаја у складу са законом којим се регулише јавно информисање.

Члан 43. став 2. Закона о јавним медијским сервисима предвиђа да одлуку о предлогу пројекта доноси управни одбор јавног медијског сервиса до 1. марта текуће године за наредну годину и доставља га републичком, односно покрајинском органу надлежном за послове јавног информисања, док став 3. истог члана предвиђа да предлог

пројекта које јавни медијски сервис намерава да реализује у наредној години мора садржати прецизан износ недостајућих финансијских средстава који ће се финансирати из буџета, а који не сме да прелази нето трошкове реализације предвиђеног пројекта, и који је сачињен на основу пројекције наплате таксе и пројекције остваривања комерцијалних прихода.

Чланом 43. став 4. Закона о јавним медијским сервисима је прописано да након доношења акта о буџету орган надлежан за послове јавног информисања на републичком, односно покрајинском нивоу закључује уговор са јавним медијским сервисом.

2.2. Уредба о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години:

Члан 1. Уредбе о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години предвиђа да се уредбом врши распоред и уређује начин преноса средстава из буџета Републике Србије јавним медијским сервисима: РТС-у и Јавној медијској установи „Радио-телевизија Војводине“ (у даљем тексту: РТВ), за период од 1. јануара 2017. године до 31. децембра 2017. године.

Члан 2. Уредбе о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години предвиђа да се средства утврђена Законом о буџету Републике Србије за 2017. годину на Разделу 27.0 - Министарство културе и информисања, функционална класификација 820 – Услуге културе, Програм 1204, Пројекат 0009 – Финансирање основне делатности јавних медијских сервиса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, у износу од 4.000.000.000 динара, распоређују тако да РТС-у припадају средства у износу од 3.100.000.000 динара, а РТВ-у припадају средства у износу од 900.000.000 динара.

Члан 3. Уредбе о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години предвиђа да се средства из члана 2. ове уредбе преносе јавним медијским сервисима у дванаест једнаких месечних износа на основу уговора који се закључује између Министарства културе и информисања и јавних медијских установа.

2.3. Уговор :

У складу са цитираним одредбама Закона о јавним медијским сервисима, те Законом о буџету Републике Србије за 2017. годину, Уредбом о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години и Одлуком којом је Управни одбор „Радио-телевизије Србије“ на седници одржаној дана 24. јануара 2017. године усвајило Програм пословања, закључен је и Уговор којим се детаљније регулишу односи у финансирању између Министарства културе и информисања и РТС-а, у периоду од 1. јануара 2017. године до 31. децембра 2017. године.

Чланом 2. Уговора је предвиђено да је, у циљу остваривања јавног интереса у области јавног информисања, РТС је дужна да кроз своје програмске садржаје остварује:

- истинито, благовремено, потпуно, непристрасно и професионално информисање грађана и омогућавање слободног формирања и изражавања мишљења слушалаца и гледалаца на територији Републике Србије, аутономне покрајине и локалне самоуправе;

- поштовање и представљање основних људских права и слобода, демократских вредности и институција и унапређивање културе јавног дијалога;
- поштовање приватности, достојанства, угледа, части и других основних права и слобода човека;
- поштовање и подстицање плурализма политичких, верских и других идеја и омогућавање јавности да буде упозната са тим идејама, не служећи се интересима појединих политичких странака и верских заједница, као ни о било ком другом појединачном политичком, економском, верском и сличном становишту и интересу;
- задовољавање потреба грађана за програмским садржајима који обезбеђују очување и изражавање културног идентитета како српског народа тако и националних мањина, водећи рачуна да националне мањине прате одређене програмске целине и на свом матерњем језику и писму;
- непристрасно обрађивање политичких, историјских, привредних, социјалних, здравствених, културних, образовних, научних, еколошких и других питања, омогућавајући равноправно сучељавање различитих становишта;
- бесплатно и једнако представљање политичких странака, коалиција и кандидата који имају потврђене изборне листе за републичке, покрајинске или локалне изборе, у време предизборне кампање;
- афирмисање националних културних вредности српског народа и националних мањина које живе у Републици Србији, као и зближавање и прожимање њихових култура;
- развој медијске писмености становништва;
- производња домаћег документарног и играног програма;
- благовремено обавештавање о актуелним збивањима у свету и о научним, културним и осталим цивилизацијским достигнућима;
- неговање хуманих, моралних, уметничких и креативних вредности;
- задовољавање забавних, рекреативних, спотских и других потреба грађана;
- информисање наших грађана у иностранству, као и припадника српског народа који живе ван територије Републике Србије;
- представљање културног наслеђа и уметничког стваралаштва у земљи и иностранству;
- информисање иностране јавности о догађајима и појавама у Републици Србији.

Чланом 3. Уговора је предвиђено да се Министарство културе и информисања обавезује да за послове из члана 2. Уговора обезбеди средства у износу од 3.100.000.000 динара.

2.4. Давалац државне помоћи:

Давалац државне помоћи је Република Србија – Министарство културе и информисања.

2.5. Корисник државне помоћи:

Корисник државне помоћи је РТС (Јавна медијска установа „Радио-телевизија Србије“, Таковска 10, Београд).

2.6. Инструменти доделе државне помоћи:

Инструменти доделе државне помоћи су субвенција, која се додељује у складу са чланом 43. Закона о јавним медијским сервисима и условима дефинисаним у Уговору, као и такса за јавни медијски сервис одређена у складу са чланом 37. Закона о јавним медијским сервисима.

2.7. Планирано трајање државне помоћи:

Планирано је да државна помоћ по основу финансирања из буџета за обављање основне делатности траје од 1. јануара 2016. године до 31. децембра 2018. године, док плаћање таксе за јавни медијски сервис није временски ограничено, што је прописано и чланом 62. Закона о јавним медијским сервисима.

2.8. Укупан планирани износ државне помоћи за 2017. годину:

Укупан планирани износ државне помоћи за 2017. годину је 8.300.000.000,00 динара, од чега је:

- износ субвенције 3.100.000.000,00 динара;
- очекивани износ наплате таксе за РТС 5.200.000.000,00 динара (висина таксе је јединствена на целој територији Републике Србије и утврђена је у месечном износу од 150,00 динара у складу са Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис („Службени гласник РС“, број 112/15 и 108/16).

2.9. Циљ и намена државне помоћи:

Државна помоћ се додељује у облику накнаде за пружање услуге од општег економског интереса, тј. за обављање основне делатности јавног информисања.

3. Одлука Комисије:

Комисија је, Закључком Број: 401-00-00053/2017-01, који је усвојен на 89. седници Комисије дана 25. маја 2017. године (у даљем тексту: Закључак), покренула поступак накнадне контроле дозвољености државне помоћи која се додељује кориснику РТС, након што је утврдила да Уговор садржи елементе државне помоћи у смислу Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09 - у даљем тексту: Закон), као и то да је закључен пре доношења одлуке Комисије.

Разматрајући приложену документацију, Комисија је утврдила да је Уговор закључен у складу са чланом 43. став 4. Закона о јавним медијским сервисима који предвиђа да се јавни медијски сервиси, па тако и РТС, између осталог, финансирају из средстава буџета.

Међутим, истим законом, као извор финансирања јавних медијских сервиса се јавља и такса за јавни медијски сервис, што је Комисија такође анализирао са становишта Закона и других прописа који уређују материју контроле државне помоћи.

Имајући у виду наведено, Комисија је на 92. седници, одржаној 6. јула 2017. године, одлучивала о дозвољености државне помоћи која се додељује на основу Закона о јавним медијским сервисима, Уредбе о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години и Уговора.

Комисија је, најпре, анализирао део Закона о јавним медијским сервисима који предвиђа доделу средстава из буџета, као и сам Уговор који се закључује у складу са наведеним законом и несумњиво утврдила да се ради о државној помоћи у смислу члана 2. тачка 1) Закона, којим је прописано да је државна помоћ сваки стварни или потенцијални јавни расход, или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту, узимајући у обзир да се:

- ради о додели средстава из буџета Републике Србије, раздео Министарства културе и информисања, што, даље, значи да долази до преноса државних средстава, односно јавног расхода;

- средства додељују индивидуалном кориснику РТС-у, што недвосмислено указује на чињеницу да се у конкретном случају не ради о општој мери, која би се без разлике примењивала на све привредне субјекте, већ да је наведена мера селективна;

- на тај начин кориснику РТС омогућава стицање повољнијег положаја на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

Наиме, државна помоћ се сматра да нарушава или прети да наруши конкуренцију када директно утиче на побољшање конкурентске позиције корисника у поређењу са другим привредним субјектима који чине његову конкуренцију. Нарушавање конкуренције се утврђује када држава даје финансијску предност једном предузећу у либерализованом сектору, односно тамо где постоји, или може постојати, конкуренција.

У конкретном случају, РТС је активан привредни субјект који се бави јавним информисањем. С обзиром на то да постоји конкуренција на тржишту у оквиру делатности јавног информисања, подршка коју РТС добија од стране државе прети да наруши конкуренцију.

Даље, Комисија је анализирао и део Закона о јавним медијским средствима који предвиђа обавезу плаћања таксе за јавни медијски сервис.

Чланом 37. је прописано да се основна делатност јавног медијског сервиса финансира из таксе, као и да је висина таксе јединствена на целој територији Републике Србије и не може износити више од 500,00 динара, а усклађује се једном годишње, на основу индекса раста потрошачких цена у Републици Србији, према званично објављеним подацима органа надлежног за послове статистике.

Члан 41. став 7. предвиђа да се средства прикупљена по основу таксе уплаћују на подрачун РТС-а и РТВ-а отвореног код Управе за трезор.

Наиме, у оцени да ли се и у овом случају ради о државној помоћи, Комисија је утврђивала постојање свих конститутивних елемената неопходних за постојање државне помоћи, посебно разматрајући питање да ли се наведена мера може приписати држави и да ли се ради о додели јавних средстава.

Комисија је у својој оцени узела у обзир да:

- је наплата таксе наметнута од стране државе у складу са чл. 37. и 38. Закона о јавним медијским сервисима, чији је обвезник плаћања свако физичко и правно лице које је корисник мерила електричне енергије по стамбеној јединици, односно пословном простору;

- се средства од наплате прикупљају преко тела које је држава одредила (ЈП „Електропривреда Србије“),

- се такса уплаћује на евиденциони рачун код Управе за трезор, у складу са чланом 41. став 1. Закона о јавним медијским сервисима;

- се средства прикупљена по основу таксе уплаћују на подрачун РТС-а и РТВ-а отвореног код Управе за трезор, у складу са чланом 41. став 7. Закона о јавним медијским сервисима.

С тим у вези, Комисије је става да, с обзиром на то да је обавеза плаћања таксе наметнута законом и као таква се може поистоветити са обавезом плаћања пореза и доприноса, средства од наплате таксе представљају јавни приход тј. ради се о јавним средствима, која се, даље, у складу са законом, прослеђују одређеном правном лицу и то, у конкретном случају, РТС-у.

Имајући у виду наведено, Комисија је, и у случају таксе за јавни медијски сервис, заузела становиште да се ради о мери која је приписива држави и да се, и у овом случају, ради о додели државне помоћи, у смислу члана 2. тачка 1) Закона, с обзиром на то да се ради о додели јавних средстава, која се додељују селективно, односно одређеном привредном субјекту и то РТС-у, а што све заједно ствара предуслове за стицање повољнијег положаја на тржишту наведеног корисника у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

Након што је утврдила да додела средства на основу Закона о јавним медијским сервисима представља државну помоћ, Комисија је закључила да се средстава додељују ради обављања основне делатности јавног информисања, и анализира да ли су испуњени услови за доделу државне помоћи у облику накнаде за пружање услуга од општег економског интереса, који су прописани чл. 97а-97г Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14 – у даљем тексту: Уредба).

Комисија је утврдила да, у складу са Законом о јавним медијским сервисима, РТС представља републички јавни медијски сервис, односно независан и самосталан правни субјект који, обављањем своје основне делатности, омогућава остваривање јавног интереса у области јавног информисања, и пружа опште и свеобухватне медијске услуге које подразумевају информативне, образовне, културне и забавне садржаје намењене свим деловима друштва. Основна делатност РТС-а је у функцији остваривања јавног интереса и подразумева производњу, куповину, обраду и објављивање радио, телевизијских и мултимедијалних садржаја, нарочито информативних, образовних, културно-уметничких, дечјих, забавних, спортских, верских и других који су од јавног интереса за грађане, а који за циљ имају остваривање људских права и слобода, размену идеја и мишљења, неговање вредности демократског друштва, унапређивање политичке, полне, међунационалне и верске толеранције и разумевања, очување националног идентитета српског народа и националних мањина, као и пружање аудио и аудио-визуелних медијских услуга и објављивање електронских издања као услуга од јавног интереса.

Поред делатности јавног информисања, у складу са чланом 3. Закона о јавним медијским сервисима, РТС обавља и комерцијалне делатности као што су: уступање права на јавно саопштавање радијских, телевизијских или других медијских садржаја, објављивања огласних порука или другог облика аудио-визуелне комерцијалне комуникације (нпр. спонзорство, пласирање производа и др.), пружање интерактивних услуга које су у вези са медијским услугама или других интерактивних услуга, организовање јавног извођења музичких садржаја и других приредби које нису саставни

део услуга јавног медијског сервиса, производња, давање у закуп и продаја фонограма и видеограма, пружање техничких услуга и изнајмљивање производних и других капацитета, друге комерцијалне делатности које служе обављању основне делатности, ако се оне у мањем опсегу или уобичајено обављају уз ту делатност (пружање интелектуалних услуга, издавачка делатност и сл.).

Чланом 46. став 3. Закона о јавним медијским сервисима, прописано је да, наведене комерцијалне делатности, РТС обавља у складу са прописима о заштити конкуренције, што посебно значи да не пружа комерцијалне услуге, укључујући и услуге објављивања огласних порука или другог облика аудио-визуелне комерцијалне комуникације, по ценама које су ниже од тржишних, нити, при куповини права за преносе спортских догађаја, да нуди цену која је изнад тржишне. Средства прибављена обављањем комерцијалне делатности не смеју угрожавати обављање основне делатности РТС-а, нити утицати на његову независност (члан 46. став 4. Закона о јавним медијским сервисима), а у случају куповине искључивих права на емитовање радијских, телевизијских или других медијских садржаја од изузетног значаја, укључујући и преносе спортских догађаја, РТС је дужан да неискоришћена права благовремено и на недискриминаторан начин уступи другим пружаоцима одговарајућих медијских услуга (члан 46. став 5. Закона о јавним медијским сервисима).

Чланом 62. став 1. Закона о јавним медијским сервисима предвиђено је да се РТС од 1. јануара 2016. године до 31. децембра 2018. године делимично финансира из буџета Републике Србије, за обављање основне делатности, а наведена средства, у складу са чланом 43. Закона о јавним медијским сервисима могу бити намењена за: 1) производњу, емитовање и дистрибуцију програма за иностранство, програма намењених дијаспори, као и програма намењеног становништву на територији АП Косова и Метохије; 2) развој нових технологија, дигитализацију архива, дигитализацију технолошке опреме, развој нових дистрибутивних сервиса у складу са могућностима које доноси дигитализација; 3) друге пројекте од посебног друштвеног значаја у складу са законом којим се регулише јавно информисање. Предлог пројекта које јавни медијски сервис намерава да реализује у наредној години мора садржати прецизан износ недостајућих финансијских средстава који ће се финансирати из буџета, а који не сме да прелази нето трошкове реализације предвиђеног пројекта, и који је сачињен на основу пројекције наплате таксе и пројекције остваривања комерцијалних прихода. Након доношења акта о буџету орган надлежан за послове јавног информисања на републичком, односно покрајинском нивоу закључује уговор са јавним медијским сервисом.

Такође, члан 62. ст. 3 и 4. Закона о јавним медијским сервисима предвиђа да Влада уредбом ближе уређује начин преноса буџетских средстава и да наведену уредбу доноси најкасније 15 дана од дана усвајања буџета Републике Србије. У складу са наведеним донета је и Уредба о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години, као и Уредбе о финансирању јавних медијских сервиса у 2015. и 2016. години. Наведеним уредбама се за сваку годину одређује износ средстава који се из буџета додељује јавним медијским сервисима за обављање основне делатности, а на основу којих се, затим, закључују уговори о додели средстава.

Конкретно, Уредбом о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2017. години, предвиђена је додела средстава РТС-у у износу од 3.100.000.000,00 динара.

Анализирајући Програм пословања РТС-а за 2017. годину, Комисија је утврдила да је предвиђено да укупни приходи РТС-а у 2017. години износе 10.682.500.000,00 динара

који се састоје од: наведене буџетске субвенције у износу од 3.100.000.000,00 динара, прихода од наплате таксе у износу од 5.200.000.000,00 динара и осталих извора прихода (маркетинг, приход од ресторана, приход по пројектима, приход од издаваштва, приход од усклађивања вредности.), који износе 2.382.500.000.000,00 динара.

Са друге стране, у 2017. години предвиђени су укупни трошкови у износу од 10.682.500.000,00 динара.

Приходи од нето користи од комерцијалне експлоатације садржаја произведеног у оквиру основне делатности биће намењени покривању трошкова основне делатности, што је у складу са чланом 45. став 1. Закона о јавним медијским сервисима, који предвиђа да се наведени приходи могу користити само за те намене, односно не могу се користити за финансирање комерцијалне делатности.

Приходи од комерцијалних делатности и остали сопствени извори прихода намењени су покривању трошкова пореза на додату вредност и пореза по одбитку, дела трошкова програма и други варијабилни трошкови, трошкови персонала, директних трошкова, трошкова заједничких функција, трошкова инвестиција и друго, складу са чланом 46. став 2. Закона о јавним медијским сервисима, којим је дефинисано да јавни медијски сервис може употребити комерцијалне приходе и за суфинансирање своје основне делатности.

Дакле, Планом пословања РТС-а је предвиђено да укупни планирани приходи у износу од 10.682.500.000,00 динара буду довољни за покриће свих планираних расхода у износу од 10.682.500.000,00 динара неопходних за пословање РТС-а, у 2017. години. РТС ће се финансирати као и у претходној години из два извора јавних прихода (такса - основни извор и буџетска субвенција - допунски извор) и из комерцијалних прихода.

Члан 49. Закона о јавним медијским сервисима предвиђа да је Јавни медијски сервис дужан да изради и усвоји методологију праћења директних и индиректних прихода и расхода који се односе на обављање основне и комерцијалне делатности јавног медијског сервиса, која омогућава да се у пословним књигама директни и индиректни приходи, расходи и пословни резултати који се односе на обављање основне делатности јавног медијског сервиса, рачуноводствено раздвајају од директних и индиректних прихода, расхода и пословних резултата који се односе на обављање комерцијалне делатности јавног медијског сервиса у складу са чиме ће се обезбедити транспарентно финансирање јавне делатности РТС-а и омогућити да не дође до прекомерне накнаде која се додељује за обављање услуге од општег економског интереса.

Узимајући у обзир да:

- је Законом о јавним медијским сервисима РТС-у јасно поверено обављање делатности јавног информисања као делатности од општег економског интереса (97а став 1. тачка 1) Уредбе);

- је висина накнаде за обављање услуга од општег економског интереса унапред одређена (износ субвенције се одређује уредбом коју доноси Влада посебно за сваку годину, а висина таксе је јединствена на целој територији Републике Србије и утврђена је у месечном износу од 150,00 динара у складу са Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис) и то у складу са предвиђеним трошковима неопходним за обављање основне делатности РТС-а (члан 97а став 1. тачка 2) Уредбе),

- висина ове накнаде не прелази износ неопходан за покривање трошкова обављања основне делатности, с обзиром на то да је чл. 43. и 45. Закона о јавним медијским сервисима предвиђено да се средства из буџета, као и средства наплаћена од

таксе и нето-користи користе искључиво за финансирање основне делатности јавног медијског сервиса и не могу се користити за финансирање комерцијалне делатности (унакрсно субвенционисање, што значи да нема прекомерне накнаде (члан 97а став 1. тачка 3) Уредбе),

- се, конкретно, 2017. године РТС-у додељују средства у укупном износу од 8.300.000.000,00 динара од чега 3.100.000.000,00 динара субвенције и износ од 5.200.000.000,00 динара, који представља очекивани износ наплате таксе, које ће РТС утрошити за обављање основне делатности.

Комисија је оценила да су испуњени услови за доделу државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса, прописани чланом 97а став 1. тач. 1)-3) Уредбе.

Међутим, имајући у виду да РТС није привредни субјект који је у поступку јавне набавке изабран да пружа услугу од општег економског интереса, као и то да се висина накнаде не одређује на основу анализе трошкова пословања истог или сличног привредног субјекта, који обавља исту или сличну делатност, у истим или сличним условима, али и то да висина годишње накнаде (8.300.000.000,00 динара у 2017. години и 7.420.000.000,00 у 2016. години) прелази износ од 15 милиона евра у динарској противвредности, тј. износ од 1.841.956.500,00 динара (израчунато по средњем курсу Народне банке Србије, на дан усвајања Закључка, 25. маја 2017. године), Комисија је, у складу са чланом 97в Уредбе, морала да изврши додатну анализу државне помоћи која се додељује РТС-у, због високог ризика од нарушавања конкуренције на тржишту.

Стога је Комисија узела у обзир и то да:

- је чланом 7. Закона о јавним медијским сервисима јасно назначено које су обавезе РТС-а у циљу остваривања јавног интереса у области јавног информисања (истинито, благовремено, потпуно, непристрасно и професионално информисање грађана; поштовање и представљање основних људских права; поштовање приватности, достојанства, угледа, части и других основних права и слобода човека; поштовање и подстицање плурализма политичких, верских и других идеја; задовољавање потреба грађана за програмским садржајима који обезбеђују очување и изражавање културног идентитета како српског народа тако и националних мањина; непристрасно обрађивање политичких, историјских, привредних, социјалних, здравствених, културних, образовних, научних, еколошких и других питања и друго), што значи да је овако дефинисана јавна услуга у потпуности у складу са циљем испуњења демократских, социјалних и културних потреба одређеног друштва, у овом случају грађана Републике Србије, као и јачања плурализма, укључујући културну и језичку разноликост;

- је у складу са чланом 49. Закона о јавним медијским сервисима, неопходно да РТС изради и усвоји, методологија праћења директних и индиректних прихода и расхода који се односе на обављање основне и комерцијалне делатности јавног медијског сервиса, која омогућава да се у пословним књигама директни и индиректни приходи, расходи и пословни резултати који се односе на обављање основне делатности јавног медијског сервиса, рачуноводствено раздвајају од директних и индиректних прихода, расхода и пословних резултата који се односе на обављање комерцијалне делатности јавног медијског сервиса у складу са чиме ће се обезбедити транспарентно финансирање јавне делатности РТС-а и омогућити да не дође до прекомерне накнаде која се додељује за обављање услуге од општег економског интереса;

- комерцијалне услуге, укључујући и услуге објављивања огласних порука или другог облика аудио-визуелне комуникације, РТС не сме пружати по ценама које су

ниже од тржишних, нити, при куповини права за преносе спортских догађаја, може нудити цену која је изнад тржишне, а у случају куповине права на емитовање радијских, телевизијских или других медијских садржаја од изузетног значаја, укључујући и преносе спортских догађаја, РТС је дужан да неискоришћена права благовремено и на недискриминаторан начин уступи другим пружаоцима одговарајућих медијских услуга, што значи да се комерцијале делатности обављају на начин који неће довести до нарушавања конкуренције на тржишту;

- се из структуре расхода може закључити да је државна помоћ РТС-у пропорционална, с обзиром на то да је искључиво намењена покривању трошкова неопходних за обављање основне делатности јавног информисања, а да се и комерцијални приходи користе такође у те сврхе, што значи да таква државна помоћ не доводи до прекомерног нарушавања конкуренције на тржишту;

- је примењен принцип нето трошкова, имајући у виду да су приходи од нето користи од комерцијалне експлоатације садржаја произведеног у оквиру основне делатности намењени покривању трошкова основне делатности;

- се средства, у складу са чланом 4. Уговора, закљученог у складу са Законом о јавним медијским сервисима, преносе у дванаест једнаких месечних износа најкасније до 15-тог у месецу, а у складу са ликвидним могућностима буџета, као и да надзор над трошењем средстава врши Министарство културе и информисања (члан 5. Уговора), те да је предвиђена и могућност обуставе доделе средстава, уколико РТС не обавља послове који су му поверени (члан 6. Уговора), што значи да је успостављен механизам контроле наменског трошења средстава.

Имајући у виду да су услови под којима се додељују средства за обављање делатности јавног информисања кориснику РТС у складу са правилима за доделу државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса, али и специфичним правилима за доделу државне помоћи за јавне радиодифузне услуге садржаних у Закону о јавним медијским сервисима (*Communication from the Commission on the application of State aid rules to public service broadcasting (OJ C 257, 27.10.2009)*), Комисија оцењује да је додела државне помоћи кориснику РТС дозвољена, у складу са чланом 97а став 1. тач 1)-3) и чл. 97г, јер помаже остваривању демократских, социјалних и културних потреба грађана Републике Србије, уз јачање плурализма, културне и језичке разноликости, а да при том не доводи до прекомерног нарушавања конкуренције на тржишту.

Комисија напомиње да је приликом оцене дозвољености државне помоћи кориснику РТС, пре свега узела у обзир одредбе Закона о јавним медијским сервисима, којим се уређује рад јавних медијских сервиса, њихова делатност и начела на којима се заснива обављање делатности, јавни интерес који остварују, јавност рада, начин избора органа и њихова надлежност, доношење аката, као и обезбеђивање средства за рад и начин њиховог финансирања. Том приликом је утврдила да је сам Закон о јавним медијским сервисима усклађен са правилима за доделу државне помоћи, тачније додела државне помоћи јавним медијским сервисима у облику накнаде за обављање за делатности јавног информисања која им је поверена је у складу са правилима за доделу државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса.

С тим у вези, Комисија напомиње да није потребно сваке године пријављивати доделу државне помоћи, која се додељује у облику накнаде за пружање услуга од општег економског интереса, кориснику РТС, у складу са Законом о јавним медијским сервисима. Довољно је да Министарство културе и информисања, као давалац државне помоћи, сваке

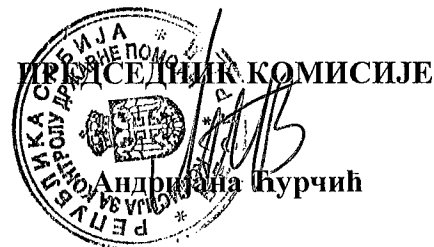
године доставља Комисији податке о додељеној државној помоћи кориснику РТС, у складу са Правилником о методологији израде годишњег извештаја о додељеној државној помоћи („Службени гласник РС“, број 3/11), за потребе сачињавања годишњег извештаја о додељеној државној помоћи. Такође, Министарство културе и информисања је у обавези да води рачуна да не дође до прекомерне накнаде, односно да износ државне помоћи који се у облику накнаде за обављање услуге од општег интереса додељује сваке године, одређује унапред, у складу са предвиђеним трошковима обављања те услуге.

На крају, Комисија напомиње да је, у овом случају, одлучивала на основу података садржаним у Пријави, у вези са којом је, за тачност, веродостојност, истинитост и потпуност података наведених у Општем обрасцу и пратећој документацији која чини њен саставни део, одговоран подносилац Пријаве, тј. давалац државне помоћи.

Комисија је, у складу са својим надлежностима, овом приликом само утврдила да ли је предметна државна помоћ у складу са правилима за доделу државне помоћи, у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, али даља контрола трошења јавних средстава и коришћење тих средстава је на даваоцу државне помоћи, који је у обавези да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

У складу са наведеним, Комисија је донела одлуку као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања.

Достављено:

- Министарству културе и информисања
- Архиви